

היעד האסטרטגי: פרוז

26.01.2025 | שבת בן מאיר written by

את היעד הביטחוני האסטרטגי שישראל צריכה להשיג ברצועת עזה ניתן להגדיר במילה אחת: פרוז. לאור המציאות והמגמות בצפון השומרון, נכון לתכנן ולפעול בגישה זו גם שם.

התנאים השתנו לטובת ישראל אך זה עדיין לא מבטיח התגמשות חמאס

26.01.2025 | שבת בן מאיר written by

תמציתה של הדילמה שעמדה ועדיין עומדת בפני ממשלת ישראל היא איך להציל את החטופים בלי להציל את חמאס.

יש להפחית את הבלבול ואי הוודאות: הבהרת יעדי המדינה היא צורך חיוני

26.01.2025 | שבת בן מאיר written by

לנוכח המציאות הדינאמית וריבוי האתגרים, על הממשלה לשוב ולהבהיר את יעדיה ואת התכנית הכללית להשגתם ולדווח על ההתקדמות בכך. זוהי תמונת המציאות אליה יש לשאוף בטווח של השנה הקרובה

לא על פילדלפי לבדו

26.01.2025 | שבת בן מאיר written by

הצעד המתבקש מהנשיא ביידן שהבטיח כי ארגון הטרור ישלם מחיר על רצח ששת החטופים, הוא שיתמוך בעמדה הישראלית [2] מצד ישראל נדרשים מהלכים יצירתיים, דוגמת הצעתו של גיורא איילנד: פינוי צפון הרצועה מתושבים וסגירתו כשטח צבאי.

הסכנה בשחרור מחבלים תמורת חטופים

26.01.2025 | דוד מ' וינברג written by

שחרור חטופים המוחזקים בעזה הוא אולי הדבר ההומניטרי והמוסרי ביותר שנדרש אך הוא גם עלול להיות הדבר המסוכן והאסוני ביותר שישראל יכולה לעשות.

לא לסמוך על המגעים המדיניים. להיערך בהגנה וגם בהתקפה

26.01.2025 | שבת בן מאיר written by

ארה"ב דוחפת לגיבוש נוסחה שתמנע תגובה איראנית, תוביל להפסקת אש כללית, לשחרור חטופים ולהסדר בצפון [2] לא בטוח שזה תואם את התוכניות בטהרן או את הצרכים הביטחוניים של ישראל

מינוי סינוואר הוא הפתעה מוחלטת ? והזמנות דרמטית לישראל

26.01.2025 | קובי מיכאל | written by

סינוואר הוא בחירה משונה לראש הלשכה המדינית של חמאס: הוא לא הוזכר כמועמד, ויהיה לו קשה להנהיג כשהוא ספון במנהרה. אלא שדווקא כעת גדלים סיכוייו לקדם עסקת חטופים, וייתכן שמצרים היא שדחפה מאחורי הקלעים למינויו. הבעיה: הקידום שקיבל גם מקרב אותו לתמונת ניצחון.

איך להציל את החטופים בלי להציל את חמאס

26.01.2025 | מאיר בן שבת | written by
ישראל נמצאת במומנטום חיובי במלחמה בעזה.

במישור הצבאי ? מערכת הביטחון רושמת רצף של הישגים מבצעיים שהתחיל עם ההתקפה על מרחב רפיח וכלל את כיבוש ציר פילדלפי ? עורק החמצן של חמאס, חילוצם של ארבעת החטופים במבצע ההירואי בנוסיראת, חיסולם של "רמטכ"ל חמאס" - מחמד ד'ף (אם אכן חוסל) ומח"ט ח'אן-יונס - ראפע סלאמה, ביסוס השליטה במסדרון נצרים, פשיטות בעיר עזה ובמרחב ח'אן יונס והחזרת גופותיהם של חמשת החללים שנרצחו ונחטפו לרצועה. מיעוט ההישגים המבצעיים של חמאס במקביל לאירועים אלה או בתגובה להם, הוא עדות להשפעה המצטברת החיובית שיש לכך.

ולא רק זאת, התגובה המהירה והנועזת נגד החות'ים בתימן, כמו גם המשך הצייד השיטתי של מפקדי השטח בחיזבאללה והמכות הניחיתות ללא הרף על התארגנויות הטרור ביו"ש, מספקים עדות לא רק ליכולות המבצעיות הגבוהות של ישראל אלא גם לנחישותה ולוויטאליות של מערכיה. העמידה האיתנה מול אתגרי הלחימה הרב-זירתית במשך תקופה כה ארוכה, למרות הלחצים והמחירים הכבדים, מערערת חלק מהנחות המוצא של אויבינו ומתחילה להעלות אצלם הרהורים על תוחלתה של אסטרטגיית ההתשה.

גם בזירה המדינית, שלא פעם סיפקה בסיס לתקוותיהם, ניכרת הסתגלות למציאות החדשה.

הקשב העולמי מופנה לסוגיות בוערות נוספות מלבד עזה, הביקורת על ישראל אמנם נמשכת אך השפעותיה על המלחמה מוגבלות, בתי הדין בהאג לא עצרו את ישראל מלפעול, מדינות הסכמי- השלום שימרו את יחסיהם עמה למרות הזעם ברחובות, ופה ושם אפילו נמשכו הדיבורים על הסכמי נורמליזציה עתידיים.

מנקודת מבטם של מנהיגי חמאס, ההתפתחויות הפוליטיות בארה"ב אינן בשורה טובה לארגון. לא בטוח שהלחץ על ישראל מצד הממשל הנוכחי יימשך באותה עוצמה ואילו את עמדתו של טראמפ [?] אם יבחר לנשיאות [?] הם שמעו היטב. הקריאה לישראל להביא לסיום מהיר של המלחמה ו"להשלים את העבודה מול חמאס" מתפרשת כציפייה להגברה משמעותית של הלחץ מצידה. על הרקע הזה, יש להניח, כי בחמאס מבינים שהזמן כבר לא פועל לטובתם.

מבחינתה של ישראל [?] למימד הזמן השפעות מנוגדות. מצד אחד [?] הוא מאפשר להעמיק את ההישגים, לשחוק את חמאס ולהגיע לשחרור החטופים בתנאים נוחים יותר, מצד שני [?] הוא מגביר את הסכנה לשלומם של החטופים שבידי חמאס ומגדיל את המחירים והסיכונים גם בזירה הצפונית (שמושפעת גם מהמצב בעזה).

הדילמה שבפניה ניצב הדרג המדיני, נובעת מהמתח שמימד הזמן גורם בין חשיבות מיטוטו של חמאס לבין דחיפות שחרורם של החטופים.

דרישות חמאס במסגרת העסקה המתגבשת, מיועדות להביא לסיומה של המלחמה תוך שימור מעמדו כגורם הכוח המרכזי בעזה ובתנאים שיאפשרו לו לשקם את יכולותיו ברצועה ולממש את רווחיו הפוליטיים מהעסקה, גם ביו"ש.

התעקשותה של ישראל לחזור ללחימה לאחר השלב הראשון, אמורה להוות מענה לחשש זה, אלא שהיא מתעלמת מהדינאמיקה של תהליכים כאלה. לאחר שמכונת המלחמה תיכבה, לא ניתן יהיה לחדש אותה בלחיצה על המתג. העולם יתנגד לכך וגם מבית יהיה קשה לגייס תמיכה, לנוכח המחירים והאתגרים הנוספים שיעמדו על הפרק. המשמעות המעשית איפוא היא שהמלחמה בפועל תסתיים ללא השגת המטרות.

עניין נוסף הוא דרישת חמאס כי צה"ל יסוג מהרצועה, לרבות מציר פילדלפי ו"מסדרון נצרים".

השליטה בציר פילדלפי היא אחד ההישגים המערכתיים של ישראל במלחמה הנוכחית. שליטה זו היא תנאי הכרחי כדי למנוע מחמאס להשתקם. בלעדיו ישראל תתקשה למנוע את התחמשות עזה ואת הפיכתה לבסיס טרור בעתיד. ניסיון העבר לא מאפשר להסתמך על גורמים זרים, תהא זהותם אשר תהא. נסיגה ישראלית מהציר הזה היא מהלך כמעט בלתי הפיך, שיזמין עליה לחצים גם בכל משא ומתן עתידי בסוגיה הפלסטינית.

נסיגה ממסדרון נצרים או הפקדתו בידי גורמים אחרים משמעה חזרת חמאס לצפון הרצועה. במציאות הנוכחית, קשה לדמיין גורם אכיפה כלשהו (זולת צה"ל) שיוכל למנוע מחמאס לנייד את

אנשיו : לא מדינות ערב, לא כוחות זרים וגם לא מוחמד דחלאן. אפילו אם ימצא הפטנט לכך אין שום משמעות לקביעה כי "לא תורשה חזרתם של חמושים לצפון הרצועה" כשבאזור זה יש קילומטרים רבים של מנהרות שאיש לא יודע מה יש בתוכן.

קיומן של מנהרות מתחת לשכונות בעיר עזה, דווקא מבסס הצדקה שלא להחזיר את העקורים לבתיהם ולהמשיך להגדיר מרחבים אלה כ"אזורי לחימה". זהו מנוף לחץ מצד אוכלוסיית העקורים על חמאס. ויתור בסוגיה הזו, משמעו הסכמה ישראלית למציאות שעומדת בסתירה לרעיון הפירוז הביטחוני.

ועדיין לא דיברנו על הסכנות הנשקפות משחרורם של המחבלים שחמאס ידרוש במסגרת העסקה: עידוד השימוש בדפוס החטיפה, השתלבותם של המשוחררים בפעולות טרור וחיזוק פוליטי של חמאס ביו"ש וברש"פ.

אין בישראל מי שלא מייחל לשחרורם של החטופים כשם שאין מי שלא רוצה בהכרעתו המוחלטת של ארגון הטרור המפלצתי. הכרעה במתח שבין שני היעדים היא בבחינת "אוי לי מיוצרי ואוי לי מיצרי". כל החלטה שתקבל הממשלה היא לגיטימית ובלבד שלא נסמא את עינינו מלראות את מחירה.

התפרסם בישראל היום, בתאריך 26.07.2024.

גם אחרי האסון הגדול: הגבולות של ישראל פרוצים לכל עבר

written by רות וסרמן לנדה | 26.01.2025
בלתי נתפס שגם אחרי ה-7 באוקטובר ממשיכים גבולותיה של ישראל [?] בצפון, בדרום ובקו התפר [?] להיות פרוצים לכל עבר

שליטה ישראלית בציר פילדלפי חיונית למניעת התחמשותם של גורמי טרור ברצועה

26.01.2025 | מכון משגב | written by

עיקרי העמדה

1. שליטה ישראלית בציר פילדלפי נדרשת לשם השגתן של שתיים ממטרות המלחמה: שלילת היכולות הצבאיות והשלטוניות של חמאס ומניעת הפיכתה של עזה לבסיס טרור בעתיד. ויתור על השליטה בציר יתפרש כהישג של חמאס, יאפשר לו להתחמש מחדש ויחזק את סיכוייו לשרוד ככוח השולט ברצועה בתום המלחמה. לעומת זאת, אובדן השליטה של חמאס על הציר הזה יהווה חלק משמעותי במחיר שארגון הטרור משלם על הטבח ב-7/10 וצעד חשוב נוסף בדרך להכרעתו. זהו מסר גם לחיזבאללה.
2. שליטה ישראלית בציר פילדלפי חיונית למניעת התחמשותם של גורמי הטרור ברצועת עזה, ביחוד לאחר הידלדלות מלאי האמל"ח שברשותם. השתלטות צה"ל על הציר ועל מעבר רפית, מעמידה בפני מדינת ישראל הזדמנות לשלוט בצינור החמצן העיקרי של חמאס ושאר גורמי הטרור ברצועה, שדרכו עוברים לא רק נשק ואמצעי ייצור, אלא גם שליחים, מאמנים, מומחים ואמצעים ייחודיים, גם במעורבותה של איראן. זוהי הזדמנות לתקן גם את אחת החולשות היסודיות שהשפיעה על המציאות הביטחונית ששררה ברצועת עזה בשני העשורים האחרונים וליישם את העיקרון "נגן על עצמנו בעצמנו".
3. תהליכי ההתעצמות וההתחמשות מתנהלים הרחק מעין הציבור, בקצב איטי ותוך כרסום זוחל בנחישותו של הגורם האוכף, הן משום מורכבות הטיפול בהם והן בשל ההסתגלות אליהם (תסמונת "הצפרדע המתבשלת"). לכך תורמת גם ההנחה שפעילות זו היא חלק מבניין הכוח של האויב שהסיכון ממנו הוא עתידי ולא מיידי. מכאן, החשיבות כי המדינה תגבש לאיומים אלה פתרונות נוקשים אשר יחזיקו מעמד לאורך זמן ולא יישחקו עם השנים.
4. מכשול ואמצעים טכנולוגיים לגילוי אינם מספיקים כדי למנוע הברחות! בנוסף להם נדרשת יכולת מבצעית עצמאית וזמינה, שתוכל לפעול בשטח ולסכל את הניסיונות שיעשו. הסתמכות על גורמים בינלאומיים ומדינות אחרות, כחלופה לכך, לא הוכיחה את עצמה לאורך השנים ואין להניח כי הפעם זה יהיה שונה.
5. ויתור על השליטה בציר פילדלפי, שהושגה לאחר המחיר הנורא שישראל שילמה, היא צעד כמעט בלתי הפיך. אם ישראל תיסוג ממנו ² היא תתקשה בעתיד לגייס את הלגיטימציה (מבית ומחוץ) לחזור ולשלוט בו.

6. ויתור על השליטה בציר זה והסתמכות על גורמים בינלאומיים יעמידו בעתיד את ישראל בפני לחצים לאמץ גישה דומה גם ביחס ליו"ש ולגבול המזרחי עם ירדן.

7. שליטה ישראלית בציר פילדלפי טומנת בחובה אתגרים רבים לישראל: מדיניים, משפטיים ומבצעיים. קשה לאמוד את מחיריהם של אלו ולהעמידם כנגד מחיר ויתור השליטה עליו. ברי כי עצם הנוכחות בציר מציבה את ישראל בעמדת כוח שמאפשרת לה ליצור פתרונות משופרים לאתגרים הללו. כך לדוגמה, ככל שנדרשות עבודות הנדסיות כדי לשפר את התנאים המבצעיים ולהקטין את הסיכונים לביטחון כוחות צה"ל לאורך הציר, זהו העיתוי המתאים לכך.

8. להערכתנו, עמדה נוקשה של ישראל בסוגיה זו עשויה לסייע גם בהעצמת הלחץ הפנימי בחמאס לרעיונות שיקדמו פתרון שלם לסוגיית שחרור החטופים.

נכתב ע"י מאיר בן שבת, רונן לוי (מעוז), אל"מ במיל' פרופ' גבי סיבוני, תא"ל במיל' יוסי קופרווסר, משה פוזיילוב, רותי פינס-פלדמן, אשר פרדמן, ואלי קלוטשטיין.